

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd – RP 181/2022 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen, lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner samt arbetspensionslagarna

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen, lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner samt arbetspensionslagarna (RP 181/2022 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 19/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 8 kap. 11 § 2 och 4 mom. samt 12 § och 9 kap. 10 § 1 mom., sådana de lyder, 8 kap 11 § 2 mom. i lag 532/2009 och 4 mom. i lag 882/2019, 12 § i lag 972/2013 samt 9 kap. 10 § 1 mom. i lag 28/2022 som följer:

8 kap.

Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning

11 §

Rätt till partiell sjukdagpenning

En arbetstagare eller företagare som är arbetsoförmögen i enlighet med 4 § har rätt till partiell sjukdagpenning efter den självrisktid som avses i 7 § eller efter den sjukdagpenning eller rehabi-

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

literingspenning som omedelbart föregått den partiella sjukdagpenningen när de förutsättningar som anges i denna paragraf föreligger. Arbete under självrisktiden på det sätt som avses i 3 mom. hindrar inte att självrisktiden löper ut.

Med heltidsarbete avses förvärsarbete i vilket arbetstagarens ordinarie arbetstid är minst 30 timmar per vecka eller där arbetstiden under den utjämningsperiod som tillämpas utjämnas till minst 30 timmar i veckan, eller förvärsarbete i vilket arbetstagarens arbetstid motsvarar den ordinarie arbetstid för en arbetstagare i heltidsarbete som normalt tillämpas i branschen. Om arbetstagaren samtidigt arbetar i två eller flera anställningsförhållanden på deltid, anses arbetet utgöra heltidsarbete om den sammanlagda arbetstiden är minst 30 timmar per vecka.

12 §

Betalning av partiell sjukdagpenning

Partiell sjukdagpenning betalas för högst 150 vardagar. När maximitiden för den partiella sjukdagpenningen räknas ut beaktas alla dagar med partiell sjukdagpenning under de föregående två åren. När maximitiden för den partiella sjukdagpenningen räknas ut beaktas dock också sådana dagar för vilka partiell sjukdagpenning inte har betalats på grund av att den försäkrade har fått föräldradagpenning för samma tid. Har den försäkrade varit arbetsför i tolv månader utan avbrott, ska inte dagar med partiell sjukdagpenning före denna tid beaktas när maximitiden för den partiella sjukdagpenningen räknas ut.

9 kap.

Föräldradagpenningar

10 §

Hinder för erhållande av föräldradagpenning

Rätt till föräldradagpenning föreligger inte för den tid den försäkrade är i förvärsarbete eller i annat eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet eller heltidsstudier. Rätt till föräldradagpenning föreligger inte under lagstadgad semester eller annan avlönad ledighet med undantag för graviditetsledighet, särskild graviditetsledighet eller föräldraledighet enligt arbetsavtalslagen under vilken arbetsgivaren har rätt till en förmån enligt 7 kap. 4 §. Som förvärsarbete betraktas inte en förälders verksamhet som förtroendevald enligt 69 § i kommunallagen (410/2015) och som förtroendevald enligt 74 § i lagen om välfärdsområden (611/2021), med undantag för förtroendevalda på hel- eller deltid enligt 80 § i kommunallagen och 85 § i lagen om välfärdsområden. Som förvärsarbete betraktas inte heller verksamhet som närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) eller som familjevårdare som ingått ett uppdragsavtal med kommunen enligt familjevårdslagen (263/2015).

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 20 . På en försäkrad för vilken maximitiden för den partiella sjukdagpenningen har uppnåtts före den 1 januari 2023 tillämpas 8 kap. 12 § i den sjukförsäkringslag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag. Om arbetet på deltid har inletts före den 1 januari 2023, tillämpas de bestämmelser i 8 kap. 11 § 2 och 4 mom. i sjukvårdslagen som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Lag

om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 19 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1309/2016.
ändras 6 § 2 mom., 18 § 3 mom., 23 § 2 mom., 24 § 1 och 2 mom., 27 § 1 mom., 39 § samt 41 § 4 mom.,
av dem 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag 973/2013, 23 § 2 mom. samt 24 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1097/2018, 27 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1200/2009, 39 § sådant det lyder i lagarna 1200/2009 och 1272/2016, samt
fogas till 23 §, sådan den lyder i lagarna 1236/2014 och 1097/2018, ett nytt 3 mom. som följer:

6 §

Ordnanande av yrkesinriktad rehabilitering

Folkpensionsanstalten är inte skyldig att ordna yrkesinriktad rehabilitering om sådan har ordnats enligt arbetspensionslagarna eller enligt bestämmelserna om specialundervisning eller om den försäkrade har fått ett förhandsbeslut om sin rätt till arbetspensionsrehabilitering som gäller när rehabilitering söks.

18 §

Rehabiliteringspenning för lagstadgad rehabilitering

Rehabiliteringspenning betalas för rehabilitering som ges med stöd av lagen om företagshälsövård, om rehabiliteringen ges på grund av problem med arbets- eller förvärvsförmågan som har konstaterats inom företagshälsövarlden och arbetsgivaren eller företagaren deltar i kostnaderna

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

för rehabiliteringen. En förutsättning för att rehabiliteringspenning ska beviljas under tiden för arbetsprövning enligt lagen om företagshälsovård är att det är fråga om yrkesinriktad rehabilitering som sätts in i ett tidigt skede och att kunden inte har rätt till yrkesinriktad rehabilitering med stöd av arbetspensionslagarna. En ytterligare förutsättning för att rehabiliteringspenning ska beviljas är att kunden under arbetsprövningen arbetar med helt nya eller till väsentliga delar ändrade arbetsuppgifter eller genom specialarrangemang i sina tidigare arbetsuppgifter. Beslut om rehabiliteringspenning som betalas för tid i arbetsprövning enligt lagen om företagshälsovård kan fattas för högst 45 vardagar.

23 §

Betalning av rehabiliteringspenning

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. betalas rehabiliteringspenning, med undantag för karenstiden enligt 25—27 §, för den tid som rehabiliteringsklienten deltar i utbildning som ordnas som yrkesinriktad rehabilitering, för annan yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § för personer utanför arbetslivet, för läroavtalsutbildning, för yrkesinriktad rehabilitering av unga enligt 7 a § och för sådan rehabilitering som berättigar till rehabiliteringspenning för unga enligt 20 §, om klienten är förhindrad att utföra något annat arbete som kan jämföras med huvudsyssla än sådant som ingår i rehabiliteringen.

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. betalas rehabiliteringspenning till fullt belopp för yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 och 7 a § även för de dagar då rehabiliteringsklienten inte deltar i rehabiliteringen (*flexibel dag*), om det har avtalats att rehabiliteringsklienten ska delta i yrkesinriktad rehabilitering mindre än fem dagar i veckan, dock minst tre dagar i veckan. Rehabiliteringspenning betalas för en flexibel dag när Folkpensionsanstalten har fastställt en möjlighet till sådana dagar i samband med den yrkesinriktade rehabiliteringstjänsten och när behovet av en flexibel dag grundar sig på att rehabiliteringsklienten antingen på grund av en i 6 § avsedd väsentlig försämring av arbets- eller studieförmågan och förvärvsmöjligheterna eller på grund av en i 7 a § avsedd väsentlig försämring av funktionsförmågan inte kan delta i rehabilitering fem dagar i veckan. För att rehabiliteringspenning ska betalas krävs det dessutom att rehabiliteringsklienten på den flexibla dagen är förhindrad att arbeta.

24 §

Rehabiliteringspenning för väntetid och mellanliggande tid

För tryggnad av att den yrkesinriktade rehabiliteringen som ordnas av Folkpensionsanstalten framskrider och rehabiliteringsklienten får sin försörjning kan rehabiliteringspenning också betalas för tiden från rehabiliteringsbeslutet till rehabiliteringens början (*väntetid*) samt för tiden mellan rehabiliteringsperioder (*mellanliggande tid*). Rehabiliteringsklienten har rätt till rehabiliteringspenning för väntetiden och den mellanliggande tiden om han eller hon inte under samma tid får utkomst av exempelvis arbete. Rehabiliteringspenningen under väntetiden och den mellanliggande tiden betalas minskad med 20 procent och för högst tre månader per kalenderår, beräknat

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

separat för vardera grunden, om det inte för tryggande av utkomsten och rehabiliteringens framskridande finns någon särskild anledning att betala den för en längre tid.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. betalas rehabiliteringspenning också för väntetid och mellanliggande tid till en rehabiliteringsklient som deltar i sådan yrkesinriktad rehabilitering för unga som avses i 7 a § om han eller hon inte under samma tid får utkomst av exempelvis arbete. Rehabiliteringspenningen för väntetid och mellanliggande tid betalas minskad med 20 procent.

27 §

Betalning utan karenstid

Någon karenstid iakttas inte om rehabiliteringsklienten omedelbart före den dag från vilken rehabiliteringspenningen beviljas fick sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). Karenstid föreligger inte heller om rehabiliteringsklienten har fått grundläggande utkomststöd i enlighet med lagen om utkomststöd (1412/1997) under samma eller föregående kalendermånad före den dag från vilken rehabiliteringspenningen beviljas.

39 §

Retroaktiv betalning

Om en rehabiliteringsklient retroaktivt beviljas sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning, dagpenning vid smittsam sjukdom eller donationsdagpenning enligt sjukförsäkringslagen, ålderspension eller garantipension eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av någon annan lag, kan pensionen eller ersättningen till den del som den motsvarar rehabiliteringspenningen för samma tid betalas till Folkpensionsanstalten. Retroaktiv invalidpension och arbetslivspension enligt arbetspensionslagarna betalas dock inte till Folkpensionsanstalten till den del som den motsvarar rehabiliteringspenningen.

Om en rehabiliteringsklient har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen, kan den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid upp till beloppet av den betalda arbetslöshetsförmånen eller dagpenningförmånen återkrävas av Folkpensionsanstalten eller betalas till den behöriga arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan har betalt.

Om en rehabiliteringsklient retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning enligt denna lag på grundval av yrkesinriktad rehabilitering som ges med stöd av 6 § i denna lag för samma tid som den för vilken han eller hon har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg enligt arbetspensionslagarna, har arbetspensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar retroaktivt, till den del den motsvarar den rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutna rehabiliteringstillägg som har betalats enligt pensionslagarna för samma tid. Rätt till återkrav föreligger dock inte, om den rehabiliteringsförmån som arbetspensionsanstalten betalat dras av från den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar.

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

Om en rehabiliteringsklient retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg enligt arbetspensionslagarna för samma tid som den för vilken han eller hon har fått rehabiliteringspenning enligt denna lag på grundval av yrkesinriktad rehabilitering som beviljats med stöd av 6 § i denna lag, har Folkpensionsanstalten rätt att av pensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning, det rehabiliteringstillägg eller den invalidpension och därtill anslutna rehabiliteringstillägg som pensionsanstalten betalat retroaktivt, till den del den motsvarar den rehabiliteringspenning som har betalats enligt denna lag för samma tid. Rätt till återkrav föreligger dock inte, om den rehabiliteringsförmån som arbetspensionsanstalten betalat dras av från den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar.

41 §

Ansökan om förmåner och ersättningar

Rehabiliteringspenning och ersättning för uppehälle ska sökas inom sex månader från den dag då förmånen önskas. Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning ska sökas inom sex månader efter att betalningen av rehabiliteringspenningen har upphört.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 18 § 3 mom. tillämpas när rehabiliteringen inleds den 1 januari 2023 eller därefter. Om rehabiliteringen har inletts före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Bestämmelserna i 23 och 24 § tillämpas på rehabiliteringspenningförmåner som betalas den 1 januari 2023 eller för tiden därefter. Bestämmelserna i 27 § 1 mom. och 41 § 4 mom. tillämpas när ansökan om rehabiliteringspenning har blivit anhängig den 1 januari 2023 eller därefter.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) det inledande stycket i 25 § 1 mom., 25 § 1 mom. 3 punkten, 25 § 2 och 5 mom., 26 § 1 mom., rubriken för 32 § och 32 § 1 mom. samt rubriken för 118 §, av dem det inledande stycket i 25 § 1 mom. sådant det lyder i lag 69/2016, 25 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 1148/2020, 25 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1164/2007 och rubriken för 118 § sådan den lyder i lag 1247/2016, samt

fogas till 25 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 69/2016 och 1148/2020, nya 4 och 5 punkter, till 32 § ett nytt 1 mom., varvid det ändrade 1 mom. och det nuvarande 2 mom.

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

blir 2 och 3 mom., till 118 §, sådan den lyder i lag 1247/2016, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., samt till lagen en ny 127 a § som följer:

25 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring,

4) arbetstagaren har andra arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna än sådana som betalats på basis av anställningsförhållanden som avses i 4 § 2 mom. 2—4 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn under de 36 kalendermånader som omedelbart föregått den månad då rehabiliteringsansökan blivit anhängig eller arbetstagaren under denna tid eller en del av den har vårdat sitt barn, på basis av vilken föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller motsvarande stöd för hemvård av barn enligt Ålands landskapslagstiftning har betalats, eller arbetstagaren för pensionsanstalten lägger fram en tillräcklig utredning om att han eller hon förhindrats från förvärvsarbete på grund av vården av sitt barn, om förmånen inte har betalats under denna tid, även om han eller hon kunde ha varit berättigad till förmånen, och

5) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att förhindra arbetstagarens arbetsoförmåga eller förbättra arbets- och förvärvsförmågan.

När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas arbetstagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att arbetstagaren fortsätter i arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter arbetstagarens pensionering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en arbetstagare som är arbetsoförmögen på det sätt som avses i 35 § 1 mom. I dessa fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten på samma sätt som inkomsterna för återstående tid i arbetstagarens invalidpension och uppfyllandet av det villkor som avses i 1 mom. 4 punkten granskas för de 36 månader som omedelbart föregått den månad då arbetsoförmågan började.

26 §

Yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsplan

Med yrkesinriktad rehabilitering avses arbetsprövning, arbetsträning, utbildning som leder till arbete eller yrke och stöd för inledande av eller fortsatt näringsverksamhet. Arbetstagaren ersätts för de behövliga och nödvändiga kostnader som den yrkesinriktade rehabiliteringen medför.

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

32 §

Avbrytande och indragning av rehabiliteringspenning eller av invalidpensionstagares rehabiliteringstillägg

Om den yrkesinriktade rehabiliteringen avbryts för mer än 30 kalenderdagar på grund av sjukdom hos mottagaren av rehabiliteringsförmån eller av någon annan orsak som inte beror på honom eller henne eller om mottagaren av rehabiliteringsförmånen avbryter den yrkesinriktade rehabiliteringen av någon annan giltig orsak, kan utbetalningen av rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget avbrytas från ingången av den kalendermånad som följer efter den kalendermånad under vilken rehabiliteringen avbrutits.

Rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak vägrar delta i yrkesinriktad rehabilitering eller avbryter sådan rehabilitering.

118 §

Betalning av pension och rehabiliteringsförmån till sjukförsäkringsfonden

Om rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg beviljas retroaktivt för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, betalas rehabiliteringspenningen, rehabiliteringstillägget eller invalidpensionen och det därtill anslutna rehabiliteringstillägget till sjukförsäkringsfonden till den del de motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner som betalats för samma tid, om inte Folkpensionsanstalten drar av dem från den rehabiliteringspenning som den betalar.

8 kap.

Utbetalning av pension, dröjsmålsförhöjning och återkrav

127 a §

Återkrav av rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten beviljat retroaktivt

Om en arbetstagare retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg enligt denna lag, har pensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar retroaktivt till den del den motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

ning eller invalidpension och det därtill anslutna rehabiliteringstillägget som har betalats för samma tid. Rätt till återkrav föreligger dock inte, om den rehabiliteringsförmån som arbetspensionsanstalten betalat dras av från den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på rehabiliteringsansökningar som blir anhängiga efter att denna lag har trätt i kraft.

Uppfyllandet av villkoret i 25 § 1 mom. 4 punkten i denna lag granskas för tiden före den 1 januari 2019 i fråga om alla de kalenderår, i vilka ingår kalendermånader som hör till den tidsperiod på 36 kalendermånader som avses i 25 § 5 mom. i denna lag.

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för företagare (1272/2006) det inledande stycket i 22 § 1 mom., 22 § 1 mom. 3 punkten, 22 § 2 och 5 mom., 23 § 1 mom. samt rubriken för 29 § och 29 § 1 mom., av dem det inledande stycket i 22 § 1 mom. sådant det lyder i lag 72/2016, 22 § 1 mom. 3 punkten sådant den lyder i lag 1149/2020 och 22 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1166/2007, samt

fogas till 22 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 72/2016 och 1149/2020, nya 4 och 5 punkter, till 29 § ett nytt 1 mom., varvid det ändrade 1 mom. och det nuvarande 2 mom. blir 2 och 3 mom., samt till lagen en ny 108 a § som följer:

22 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En företagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, om

3) företagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring,

4) företagaren har andra arbetsförtjänster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna än sådana som betalats på basis av anställningsförhållanden som avses i 4 § 2 mom. 2—4 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn under de 36 kalendermånader som omedelbart föregått den månad då rehabiliteringsansökan blivit anhängig eller företagaren under denna tid eller en del av den har vårdat sitt barn, på basis av vilken föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller motsvarande stöd för hemvård av barn enligt Ålands landskapslagstiftning har beta-

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

lats, eller företagaren för pensionsanstalten lägger fram en tillräcklig utredning om att han eller hon förhindrats från förvärvsarbete på grund av vården av sitt barn, om förmånen inte har betalats under denna tid, även om han eller hon kunde ha varit berättigad till förmånen, och

5) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att förhindra företagarens arbetsförmåga eller förbättra arbets- och förvärvsförmågan.

När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas företagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att företagaren fortsätter i arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter företagarens pensionering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en företagare som är arbetsförmögen på det sätt som avses i 32 § 1 mom. I dessa fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten på samma sätt som inkomsterna för återstående tid i företagarens invalidpension och uppfyllandet av det villkor som avses i 1 mom. 4 punkten granskas för de 36 månader som omedelbart föregick den månad då arbetsförmågan började.

23 §

Yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsplan

Med yrkesinriktad rehabilitering avses arbetsprövning, arbetsträning, utbildning som leder till arbete eller yrke och stöd för inledande av eller fortsatt näringsverksamhet. Företagaren ersätts för de behövliga och nödvändiga kostnader som den yrkesinriktade rehabiliteringen medför.

29 §

Avbrytande och indragning av rehabiliteringspenning eller av invalidpensionstagares rehabiliteringstillägg

Om den yrkesinriktade rehabiliteringen avbryts för mer än 30 kalenderdagar på grund av sjukdom hos mottagaren av rehabiliteringsförmånen eller av någon annan orsak som inte beror på honom eller henne eller om mottagaren av rehabiliteringsförmånen avbryter den yrkesinriktade rehabiliteringen av någon annan giltig orsak, kan utbetalningen av rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget avbrytas från ingången av kalendermånaden efter den under vilken rehabiliteringen avbrutits.

Rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak vägrar delta i yrkesinriktad rehabilitering eller avbryter sådan rehabilitering.

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

8 kap.

Utbetalning av pension, dröjsmålsförhöjning och återkrav

108 a §

Återkrav av rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten beviljat retroaktivt

Om en företagare retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för samma tid som den för vilken företagaren har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg enligt denna lag, har pensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar retroaktivt till den del den motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutna rehabiliteringstillägg som har betalats för samma tid. Rätt till återkrav föreligger dock inte, om den rehabiliteringsförmån som arbetspensionsanstalten betalat dras av från den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på rehabiliteringsansökningar som blir anhängiga efter ikraftträdandet av lagen.

Uppfyllandet av villkoret i 22 § 1 mom. 4 punkten i denna lag granskas för tiden före den 1 januari 2019 i fråga om alla de kalenderår, i vilka ingår kalendermånader som hör till den tidsperiod på 36 kalendermånader som avses i 22 § 5 mom. i denna lag.

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) det inledande stycket i 42 § 1 mom., 42 § 1 mom. 3 punkten, 42 § 2 och 5 mom., 43 § 1 mom. samt 45 § 1 mom. 5 punkten, av dem det inledande stycket i 42 § 1 mom. sådant det lyder i lag 75/2016, 42 § 1 mom. 3 punkten sådant den lyder i lag 1151/2020 och 42 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1170/2007, samt

fogas till 42 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 75/2016 och 115/2020, nya 4 och 5 punkter och till lagen en ny 102 a § som följer:

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

42 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En lantbruksföretagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, om

3) lantbruksföretagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring,

4) lantbruksföretagaren har andra arbetsförtjänster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna än sådana som betalats på basis av anställningsförhållanden som avses i 4 § 2 mom. 2—4 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn under de 36 kalendermånader som omedelbart föregått den månad då rehabiliteringsansökan blivit anhängig eller lantbruksföretagaren under denna tid eller en del av den har vårdat sitt barn, på basis av vilken föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller motsvarande stöd för hemvård av barn enligt Ålands landskapslagstiftning har betalats, eller lantbruksföretagaren för pensionsanstalten lägger fram en tillräcklig utredning om att han eller hon förhindrats från förvärvsarbete på grund av vården av sitt barn, om förmånen inte har betalats under denna tid, även om han eller hon kunde ha varit berättigad till förmånen, och

5) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att förhindra lantbruksföretagarens arbetsförmåga eller förbättra arbets- och förvärvsförmågan.

När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas lantbruksföretagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att lantbruksföretagaren fortsätter i arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter lantbruksföretagarens pensionering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en lantbruksföretagare som är arbetsoförmögen på det sätt som avses i 47 § 1 mom. I dessa fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten på samma sätt som inkomsterna för återstående tid i lantbruksföretagarens invalidpension och uppfyllandet av det villkor som avses i 1 mom. 4 punkten granskas för de 36 månader som omedelbart föregick den månad då arbetsoförmågan började.

43 §

Yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsplan

Med yrkesinriktad rehabilitering avses arbetsprövning, arbetsträning, utbildning som leder till arbete eller yrke och stöd för inledande av eller fortsatt näringsverksamhet. Lantbruksföretagaren ersätts för de behövliga och nödvändiga kostnader som den yrkesinriktade rehabiliteringen medför.

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

45 §

Andra bestämmelser om rehabilitering samt förmåner som betalas för rehabiliteringstiden

Vid verkställigheten av denna lag tillämpas på rehabilitering vad lagen om pension för arbetstagare föreskriver i

5) 32 § om avbrytande och indragning av rehabiliteringspenning eller av invalidpensionstagares rehabiliteringstillägg, och

8 kap.

Utbetalning av pension, dröjsmålsförhöjning och återkrav

102 a §

Återkrav av rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten beviljat retroaktivt

Om en lantbruksföretagare retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för samma tid som den för vilken lantbruksföretagaren har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg enligt denna lag, har pensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar retroaktivt till den del den motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutna rehabiliteringstillägg som har betalats för samma tid. Rätt till återkrav föreligger dock inte, om den rehabiliteringsförmån som arbetspensionsanstalten betalat dras av från den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på rehabiliteringsansökningar som blir anhängiga efter ikraftträdandet av lagen.

Uppfyllandet av villkoret i 42 § 1 mom. 4 punkten i denna lag granskas för tiden före den 1 januari 2019 i fråga om alla de kalenderår, i vilka ingår kalendermånader som hör till den tidsperiod på 36 kalendermånader som avses i 42 § 5 mom. i denna lag.

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) det inledande stycket i 25 § 1 mom., 25 § 1 mom. 3 punkten, 25 § 2 och 5 mom., 26 § 1 mom. samt rubriken för 32 § och 32 § 1 mom., av dem det inledande stycket i 25 § 1 mom. sådant det lyder i lag 78/2016, 25 § 1 mom. 3 punkten sådant den lyder i lag 1150/2020 och 25 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1168/2007, samt

fogas till 25 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 78/2016 och 1150/2020, nya 4 och 5 punkter, till 32 § ett nytt 1 mom., varvid det ändrade 1 mom. och det nuvarande 2 mom. blir 2 och 3 mom., till 115 §, sådant den lyder i lag 1256/2016, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., samt till lagen en ny 124 a § som följer:

25 §

Rätten till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring,

4) arbetstagaren har andra arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna än sådana som betalats på basis av anställningsförhållanden som avses i 4 § 2 mom. 2—4 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn under de 36 kalendermånader som omedelbart föregått den månad då rehabiliteringsansökan blivit anhängig eller arbetstagaren under denna tid eller en del av den har vårdat sitt barn, på basis av vilken föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller motsvarande stöd för hemvård av barn enligt Ålands landskapslagstiftning har betalats, eller arbetstagaren för pensionsanstalten lägger fram en tillräcklig utredning om att han eller hon förhindrats från förvärvsarbete på grund av vården av sitt barn, om förmånen inte har betalats under denna tid, även om han eller hon kunde ha varit berättigad till förmånen, och

5) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att förhindra arbetstagarens arbetsoförmåga eller förbättra arbets- och förvärvsförmågan.

När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas arbetstagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att arbetstagaren fortsätter i arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom om den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter arbetstagarens pensionering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en arbetstagare som är arbetsoförmögen på det sätt som avses i 35 § 1 mom. I dessa fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten på samma sätt som inkomsterna för återstående tid i arbetstagarens invalidpension och uppfyllandet av det villkor som avses i 1 mom. 4 punkten granskas för de 36 månader som omedelbart föregick den månad då arbetsoförmågan började.

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

26 §

Yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsplan

Med yrkesinriktad rehabilitering avses arbetsprövning, arbetsträning, utbildning som leder till arbete eller yrke och stöd för inledande av eller fortsatt näringsverksamhet. Arbetstagaren ersätts för de behövliga och nödvändiga kostnader som den yrkesinriktade rehabiliteringen medför.

32 §

Avbrytande och indragning av rehabiliteringspenning eller av invalidpensionstagares rehabiliteringstillägg

Om den yrkesinriktade rehabiliteringen avbryts för mer än 30 kalenderdagar på grund av sjukdom hos mottagaren av rehabiliteringsförmånen eller av någon annan orsak som inte beror på honom eller henne eller om mottagaren av rehabiliteringsförmånen avbryter den yrkesinriktade rehabiliteringen av någon annan giltig orsak, kan utbetalningen av rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget avbrytas från ingången av kalendermånaden efter den under vilken rehabiliteringen avbrutits.

Rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak vägrar delta i yrkesinriktad rehabilitering eller avbryter sådan rehabilitering.

115 §

Betalning av pension och rehabiliteringsförmån till sjukförsäkringsfonden

Om rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg beviljas retroaktivt för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, betalas rehabiliteringspenningen, rehabiliteringstillägget eller invalidpensionen och därtill anslutna rehabiliteringstillägg till sjukförsäkringsfonden till den del de motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner som betalats för samma tid, om inte Folkpensionsanstalten drar av dem från den rehabiliteringspenning som den betalar.

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

8 kap.

Utbetalning av pension, dröjsmålsförhöjning och återkrav

124 a §

Återkrav av rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten beviljat retroaktivt

Om en arbetstagare retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg enligt denna lag, har pensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar retroaktivt till den del den motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutna rehabiliteringstillägg som har betalats för samma tid. Rätt till återkrav föreligger dock inte, om den rehabiliteringsförmån som arbetspensionsanstalten betalat dras av från den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på rehabiliteringsansökningar som blir anhängiga efter ikraftträdandet av lagen.

Uppfyllandet av villkoret i 25 § 1 mom. 4 punkten i denna lag granskas för tiden före den 1 januari 2019 i fråga om alla de kalenderår, i vilka ingår kalendermånader som hör till den tidsperiod på 36 kalendermånader som avses i 25 § 5 mom. i denna lag.

Lag

om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) det inledande stycket i 22 § 1 mom., 22 § 1 mom. 3 punkten, 22 § 2 och 5 mom., 23 § 1 mom. samt rubriken för 30 § och 30 § 1 mom., av dem 22 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 1152/2020, samt

fogas till 22 § 1 mom., sådan den lyder delvis ändrad i lag 1152/2020, nya 4 och 5 punkter, till 30 § ett nytt 1 mom., varvid det ändrade 1 mom. och det nuvarande 2 mom. blir 2 och 3 mom., till 129 §, sådan den lyder i lag 1259/2016, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., samt till lagen en ny 138 a § som följer:

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

22 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring,

4) arbetstagaren har andra arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna än sådana som betalats på basis av anställningsförhållanden som avses i 4 § 2 mom. 2—4 punkten i denna lag under de 36 kalendermånader som omedelbart föregick den månad då rehabiliteringsansökan blivit anhängig eller arbetstagaren under denna tid eller en del av den har vårdat sitt barn, på basis av vilken föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller motsvarande stöd för hemvård av barn enligt Ålands landskapslagstiftning har betalats, eller arbetstagaren för pensionsanstalten lägger fram en tillräcklig utredning om att han eller hon förhindrats från förvärvsarbete på grund av vården av sitt barn, om förmånen inte har betalats under denna tid, även om han eller hon kunde ha varit berättigad till förmånen, och

5) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att förhindra arbetstagarens arbetsförmåga eller förbättra arbets- och förvärvsförmågan.

När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas arbetstagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att arbetstagaren fortsätter i ett arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter arbetstagarens pensionering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en arbetstagare som är arbetsförmögen på det sätt som avses i 33 § 1 och 2 mom. I dessa fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten i denna paragraf på samma sätt som inkomsterna för återstående tid i arbetstagarens invalidpension och uppfyllandet av det villkor som avses i 1 mom. 4 punkten granskas för de 36 månader som omedelbart föregick den månad då arbetsförmågan började.

23 §

Yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsplan

Med yrkesinriktad rehabilitering avses arbetsprövning, arbetsträning, utbildning som leder till arbete eller yrke och stöd för inledande av eller fortsatt näringsverksamhet. Arbetstagaren ersätts för de behövliga och nödvändiga kostnader som den yrkesinriktade rehabiliteringen medför och som stöder rehabiliteringen.

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

30 §

Avbrytande och indragning av rehabiliteringspenning eller av invalidpensionstagares rehabiliteringstillägg

Om den yrkesinriktade rehabiliteringen avbryts för mer än 30 kalenderdagar på grund av sjukdom hos mottagaren av rehabiliteringsförmånen eller av någon annan orsak som inte beror på honom eller henne eller om mottagaren av rehabiliteringsförmånen avbryter den yrkesinriktade rehabiliteringen av någon annan giltig orsak, kan utbetalningen av rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget avbrytas från ingången av kalendermånaden efter den under vilken rehabiliteringen avbrutits.

Rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak vägrar delta i yrkesinriktad rehabilitering eller avbryter sådan rehabilitering.

129 §

Betalning av pension och rehabiliteringsförmån till sjukförsäkringsfonden

Om rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg beviljas retroaktivt för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, betalas rehabiliteringspenningen, rehabiliteringstillägget eller invalidpensionen och därtill anslutna rehabiliteringstillägg till sjukförsäkringsfonden till den del de motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner som betalats för samma tid, om inte Folkpensionsanstalten drar av dem från den rehabiliteringspenning som den betalar.

8 kap.

Utbetalning av pension, dröjsmålsförhöjning och återkrav

138 a §

Återkrav av rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten beviljat retroaktivt

Om en arbetstagare retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg enligt denna lag, har pensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar retroaktivt till den del den motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning

Riksdagens svar RSv 137/2022 rd

ning eller invalidpension och därtill anslutna rehabiliteringstillägg som har betalats för samma tid. Rätt till återkrav föreligger dock inte, om den rehabiliteringsförmån som arbetspensionsanstalten betalat dras av från den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

Denna lag tillämpas på rehabiliteringsansökningar som blir anhängiga efter ikraftträdandet av lagen.

Uppfyllandet av villkoret i 22 § 1 mom. 4 punkten i denna lag granskas för tiden före den 1 januari 2019 i fråga om alla de kalenderår, i vilka ingår kalendermånader som hör till den tidsperiod på 36 kalendermånader som avses i 22 § 5 mom. i denna lag.

Helsingfors 8.11.2022

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare